

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Przegląd polityki handlowej

(2021/C 175/04)

Sprawozdawca:	Willy BORSUS (BE/Renew Europe), wicepremier Walonii, minister gospodarki, handlu zagranicznego, badań i innowacji, cyfryzacji, rolnictwa, zagospodarowania przestrzennego, instytutu szkoleń zawodowych IFAPME i centrów kompetencji
Dokument źródłowy:	COM(2021) 66 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Ogólnie z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 18 lutego zatytułowany „Otwarta, zrównoważona i zdecydowana polityka handlowa”. Odnotowuje wnioski i zalecenia zawarte w tym komunikacie, zauważa jednak, że zawiera on również pewne słabe punkty, którymi należy się zająć.
2. Uważa, że konieczny jest gruntowny przegląd polityki handlowej w celu zapewnienia spójności ze zobowiązaniami Europejskiego Zielonego Ładu na rzecz zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, sprostania wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową, zwiększenia konkurencyjności przemysłu europejskiego, przyczynienia się do tworzenia miejsc pracy w Europie i podniesienia poziomu życia wszystkich obywateli. Podkreśla ponadto, że polityka handlowa powinna prowadzić do poprawy odporności UE i zapewnienia jej zdolności do łagodzenia obecnych i przyszłych wstrząsów systemowych, w tym związanych ze zmianą klimatu, rosnącymi napięciami geopolitycznymi oraz ryzykiem kolejnych pandemii i kryzysów zdrowotnych.
3. Przypomina o zasadniczej roli, jaką odgrywa handel w gospodarce UE oraz o milionach miejsc pracy w Europie, które są uzależnione od eksportu poza Europę. Przed kryzysem związanym z COVID-19 35 mln miejsc pracy w Europie było uzależnionych od eksportu, a 16 mln od inwestycji zagranicznych. Innymi słowy jedno na siedem miejsc pracy jest uzależnione od eksportu.
4. Wyraża zaniepokojenie falą uderzeniową, jaką kryzys wywołany COVID-19 spowodował na rynkach międzynarodowych, oraz związanym z tym pogorszeniem się i tak już trudnej sytuacji, w szczególności z powodu zwiększonych napięć geopolitycznych. Zgodnie z niedawnym badaniem przeprowadzonym przez Dyрекcję Generalną ds. Handlu oczekuje się, że w 2020 r. handel międzynarodowy spadnie o 10–16 %, podczas gdy eksport UE-27 do państw trzecich spadnie o 9–15 %, tj. o 282–470 mld EUR ⁽¹⁾. Zauważa z niepokojem, że w 2020 r. w wyniku pandemii COVID-19 MOP przewiduje utratę 12 mln miejsc pracy w samej Europie.
5. Zauważa, że oprócz trudności społeczno-gospodarczych obywatele coraz częściej kwestionują sposób, w jaki rozkładane są korzyści z globalizacji – wzdłuż łańcuchów wartości, we wszystkich sektorach gospodarki i w społeczeństwie jako całości. Uważa w związku z tym za istotne, aby Komisja nadal w pełni włączała władze lokalne i regionalne, stanowiące poziom najbliższy obywatelom, w kwestie umów handlowych UE, i się z nimi w pełni konsultowała w tej sprawie. W tym kontekście wyraża zaniepokojenie podejściem przyjętym przez Komisję w niedawnych negocjacjach handlowych w następstwie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Singapuru (opinia 2/15 z maja 2017 r.) w celu obejścia „mieszanego charakteru” stosunków handlowych poprzez negocjowanie jedynie umów handlowych, co do których UE posiada wyłączne kompetencje.
6. Jest głęboko przekonany, że tylko zrównoważony model handlu z uwzględnieniem wartości UE, podstawowych, niepodlegających negocjacji norm prawnych UE i celów zrównoważonego rozwoju może przyczynić się do dobrobytu i pomyślności wszystkich, zarówno w Unii, jak i poza nią.

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf

Wzmocnienie spójności między polityką handlową a innymi politykami sektorowymi UE w kontekście żywienia gospodarczego

7. Uważa, że należy zapewnić większą spójność między polityką handlową a unijną polityką rolną, przemysłową, cyfrową, konkurencyjną, podatkową, społeczną, polityką ochrony środowiska, polityką transportową, klimatyczną, energetyczną, rozwojową i polityką spójności oraz prawami podstawowymi Unii. Wyraża ubolewanie, że komunikat Komisji kładzie zbyt mały nacisk na potrzebę spójności między różnymi politykami sektorowymi UE.

8. Podkreśla zasadnicze zaangażowanie na rzecz gospodarczej swobody wyboru, jaka przysługuje lokalnym i regionalnym władzom publicznym w zakresie zapewniania, zlecenia i finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

9. Podkreśla, jak ważne jest, aby w umowach handlowych chronić usługi publiczne i infrastrukturę krytyczną (usługi publiczne świadczone w interesie ogólnym), dlatego też domaga się, aby całościowo i z zachowaniem pewności prawa wyłączono takie usługi i infrastrukturę z zakresu stosowania wszystkich umów o wolnym handlu i umów inwestycyjnych, a więc i wszystkich postanowień dotyczących ochrony inwestycji, np. wykorzystując podejście oparte na wykazach pozytywnych w przypadku postanowień umownych w zakresie dostępu do rynku, klauzuli największego uprzywilejowania i zasady niedyskryminacji ze względu na obywatelstwo.

10. Uważa, że przegląd polityki handlowej musi odbywać się równoległe z ukierunkowanymi reformami niektórych elementów unijnej polityki konkurencji oraz z osadzeniem europejskiej polityki przemysłowej i innowacyjnej na nowych podstawach, tak aby wspierać pozycję UE jako światowego lidera w kluczowych obszarach. W związku z tym oczekuje na zaktualizowaną strategię polityki przemysłowej UE zapowiedzianą na kwiecień 2021 r.

11. Podkreśla, że UE powinna dążyć do wypracowania globalnego rozwiązania w zakresie opodatkowania usług cyfrowych, któremu towarzyszyłoby odpowiednie zarządzanie i przepisy na szczeblu światowym. Jeżeli w nadchodzących miesiącach nie uda się znaleźć rozwiązania międzynarodowego, zwłaszcza na szczeblu OECD, UE powinna rozważyć podjęcie samodzielnych działań.

12. Popiera apel o włączenie do umów handlowych i gospodarczych UE, zgodnie z zasadami i regułami WTO, rozdziału zawierającego klauzule dotyczące przestępstw podatkowych, prania pieniędzy i agresywnego planowania podatkowego oraz współpracy między organami podatkowymi. Komisja powinna włączyć taki rozdział do trwających negocjacji w momencie przeglądu już obowiązujących traktatów.

13. Podkreśla, że w odniesieniu do polityki rolnej polityka handlowa, która nie gwarantuje, że rynki zewnętrzne spełniają wysokie standardy europejskie w zakresie zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa żywności, może poważnie zaszkodzić rynkowi wewnętrznemu i zagrozić sektorowi rolnemu szczególnie, jeżeli boryka się on już z trudnościami. Tym samym może narazić na szwank zaopatrzenie UE w żywność, które jest podstawowym celem wspólnej polityki rolnej, i zagospodarowanie przestrzenne terytorium Europy, które jest zależne od pracowników sektora. Uważa, że zmieniona polityka handlowa powinna przyczynić się, wraz z polityką rolną, do utrzymania całego zatrudnienia i do zabezpieczenia rolnictwa dzięki zagwarantowaniu sprawiedliwego wynagrodzenia. Polityka handlowa powinna gwarantować dla rolnictwa równe warunki działania na rynku wewnętrznym i zewnętrznym, dając pierwszeństwo zaopatrzeniu w produkty z Unii Europejskiej zamiast zaopatrzenia w produkty pochodzące z rynków zewnętrznych. Jednocześnie wewnętrzne zasady zarządzania rynkami powinny stymulować dywersyfikację naszego rynku wewnętrznego w celu zapewnienia konkurencyjności. Nie powinno to jednak udaremniać wysiłków na rzecz wzmocnienia sprawiedliwych stosunków handlowych z państwami kontynentu afrykańskiego.

14. Wyraża ubolewanie, że komunikat Komisji Europejskiej nie zawiera żadnych rozwiązań mających na celu złagodzenie negatywnego wpływu, jaki umowy handlowe mogą mieć na niektóre sektory rolne, które już znajdują się pod presją lub są wewnętrznie słabe. Wzywa do zastanowienia się nad ustanowieniem mechanizmu wsparcia dla najbardziej dotkniętych sektorów. W związku z tym jest szczególnie zaniepokojony negatywnym wpływem, jaki projekt układu o stowarzyszeniu UE–Mercosur może niewątpliwie wywrzeć na niektóre sektory rolne.

15. Przypomina ważne znaczenie polityki spójności dla poprawy konkurencyjności regionów UE w ramach ukierunkowanych inwestycji dostosowanych do potrzeb konkretnego obszaru – szczególnie regionów oddalonych i odizolowanych, w których niezbędne są rozwój i modernizacja infrastruktury – w kluczowych sektorach, takich jak infrastruktura sieci, łączność, badania i innowacje, MŚP, usługi informatyczne, działania w zakresie środowiska naturalnego i klimatu, wysokiej jakości zatrudnienie i włączenie społeczne.

16. Uważa, że unijna polityka handlowa nie może podważać wysiłków UE w zakresie współpracy na rzecz rozwoju z państwami trzecimi i apeluje o zrównoważone i uczciwe podejście do wolnego handlu w odniesieniu do słabszych gospodarek.

17. Popiera przedstawienie przez Komisję instrumentu prawnego mającego na celu rozwiązanie problemu zakłóceń spowodowanych przez dotacje zagraniczne na rynku wewnętrznym UE i podkreśla potrzebę modernizacji i aktualizacji europejskich zasad konkurencji.

18. Wzywa Komisję Europejską do wykazania, że w perspektywie krótkoterminowej można przeprowadzić ambitną modernizację Traktatu karty energetycznej, która dostosowałaby go do celów porozumienia klimatycznego z Paryża i uwzględniła unowocześnione podejście UE do ochrony inwestycji. W przeciwnym wypadku trzeba będzie zbadać możliwość uporządkowanego wyjścia z tego traktatu.

19. Wzywa Komisję do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu szybkiego i uporządkowanego rozwiązania pozostałych wewnątrzunijnych dwustronnych umów inwestycyjnych.

W kierunku modelu otwartej autonomii strategicznej

20. Podkreśla, jak ważne jest, aby UE pozostała gospodarką otwartą i nadal promowała wolny, uczciwy, zrównoważony i oparty na zasadach handel międzynarodowy, który przynosi korzyści wszystkim partnerom handlowym. Popiera w tym względzie wysiłki Komisji Europejskiej na rzecz reformy WTO. Celem musi być ponowne ożywienie i wzmocnienie WTO, m.in. poprzez modernizację jej funkcjonowania w kluczowych obszarach oraz wyeliminowanie luk w jej ramach regulacyjnych, tak aby mogła odpowiednio reagować na bieżące wyzwania stojące przed polityką handlową.

21. Z zadowoleniem przyjmuje zaproponowany przez Komisję Europejską model otwartej autonomii strategicznej. Należy przełożyć go na otwartą, trwałą i solidną politykę handlową, która docenia i chroni nasze aktywa gospodarcze, gwarantuje dostęp do kluczowych rynków i surowców, a jednocześnie zabezpiecza dostęp do najważniejszych towarów i usług. Jednocześnie ostrzega przed tendencjami protekcyjnymi i podkreśla, że Europa musi pozostać strategicznym podmiotem globalnym przestrzegającym przepisów międzynarodowych i gotowym również do ich egzekwowania.

22. Uważa, że wymaga to stworzenia mapy naszych łańcuchów wartości z udziałem właściwych organów regionalnych w celu określenia i zmniejszenia zależności sektorów strategicznych oraz zwiększenia odporności najbardziej wrażliwych ekosystemów przemysłowych, zwłaszcza na obszarach oddalonych i odizolowanych takich jak regiony najbardziej oddalone, i konkretnych obszarów, takich jak zdrowie, obrona, przestrzeń kosmiczna, żywność, cyfryzacja i surowce krytyczne. Zwróci baczną uwagę na wyniki bieżących prac Komisji nad określeniem strategicznych zależności i najbardziej wrażliwych ekosystemów przemysłowych.

23. Podkreśla, że może to obejmować dywersyfikację produkcji i łańcuchów dostaw, tworzenie zapasów strategicznych, zachęcanie do inwestycji i produkcji w Europie, badanie rozwiązań alternatywnych i promowanie współpracy przemysłowej między państwami członkowskimi.

24. Zauważa, że kryzys związany z COVID-19 uwypuklił potencjał kreatywności i innowacji obecny w regionalnych ekosystemach i pobudził nowe, oparte na współpracy podejście do wyzwań związanych z dostawami, np. w obszarze wyrobów medycznych i leków. Uważa, że UE powinna działać na rzecz wzmocnienia lokalnej gospodarki w odniesieniu do konkretnych gałęzi przemysłu i wspierać innowacyjne europejskie łańcuchy wartości w oparciu o komplementarność ekosystemów, w tym poprzez środki wspierające współpracę między podmiotami. Uważa, że polityka tworzenia klastrów i współpraca między klastrami są użytecznymi dźwigniami do budowania masy krytycznej i zaspokajania potrzeb MŚP. Jest zdania, że budowanie masy krytycznej popytu na niektóre produkty strategiczne i jej widoczność na rynku wewnętrznym może sprzyjać relokalizacji pewnych rodzajów produkcji i rozwojowi konkurencyjnej produkcji na obszarze UE, w szczególności poprzez przyspieszenie wprowadzania na rynek innowacyjnych rozwiązań.

25. Przypomina o potrzebie opracowania szczegółowych planów działania dla każdego ze strategicznych łańcuchów wartości określonych w UE na rzecz wdrożenia projektów IPCEI, gdyż są one ważnym narzędziem transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz wzmocnienia wiodącej pozycji technologicznej Unii, np. szczególnie w odniesieniu do baterii, mikroelektroniki i wodoru.

Tylko zrównoważony model handlu może przyczynić się do dobrobytu i pomyślności wszystkich, zarówno w Unii, jak i poza nią

26. Zauważa, że w komunikacie jest mowa o przeglądzie 15-punktowego planu działania UE dotyczącego skutecznego wdrażania i egzekwowania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju (TSD) w umowach handlowych. Wyraża zadowolenie, że przegląd obejmie wszystkie istotne aspekty wdrażania i egzekwowania TSD, w tym zakres zobowiązań, mechanizmy monitorowania, możliwość nakładania sankcji za nieprzestrzeganie przepisów oraz klauzulę dotyczącą elementów zasadniczych, a także strukturę instytucjonalną i wymagane zasoby. Ubolewa, że przegląd ten i komunikat nie zostały skoordynowane, ale wyraża zadowolenie, że termin zakończenia przeglądu został przesunięty na koniec 2021 r. Wierzy, że przegląd ten będzie możliwie jak najbardziej przejrzysty i inkluzywny.

27. Uważa w związku z tym, że europejskie normy środowiskowe, klimatyczne i społeczne, takie jak te zawarte w Europejskim Zielonym Ładzie i w Europejskim filarze praw socjalnych, powinny być wprowadzane do każdej umowy handlowej negocjowanej przez UE i powinny stanowić minimalne wymagania, do których spełnienia zobowiązują się strony. Jest zdania, że pomoże to prosperować europejskim MŚP i branżom spełniającym te normy, wywierając jednocześnie odpowiedni wpływ na ich partnerów handlowych.

28. Uważa, że UE musi być bardziej asertywna w zakresie poszanowania i promowania praw człowieka z jednej strony oraz norm społecznych, środowiskowych i klimatycznych w swoich umowach handlowych z drugiej strony. Z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie przez Komisję mechanizmu składania skarg, który pozwala zgłaszać naruszenia zobowiązań w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju. Utrzymuje, że każda z umawiających się stron powinna respektować, promować i skutecznie egzekwować w swoim prawodawstwie i praktykach na całym swoim terytorium uznane na szczeblu międzynarodowym podstawowe normy pracy określone w podstawowych konwencjach MOP.

29. Popiera propozycję Komisji, by uczynić z porozumienia klimatycznego z Paryża zasadniczy element wszystkich przyszłych umów handlowych i inwestycyjnych oraz aby nadać priorytet w tych umowach skutecznemu wdrożeniu Konwencji o różnorodności biologicznej.

30. Zachęca do skutecznego wdrażania umów handlowych poprzez nagradzanie krajów partnerskich, które wypełniają zobowiązania wynikające z TSD. Strony powinny wprowadzić, w stosownych przypadkach, stopniowe obniżki taryfy celnej związanej ze skutecznym wdrożeniem postanowień dotyczących rozdziału TSD i określić warunki, jakie kraje mają spełnić w odniesieniu do tych obniżek, w tym możliwość wycofania takich szczególnych warunków taryfowych w przypadku naruszenia postanowień.

31. Uważa, że zapewnienie sprawiedliwości i zrównoważonego rozwoju dla wszystkich jest jedynym sposobem na przyczynienie się do globalnych zmian, których domaga się znaczna liczba obywateli.

32. W związku z tym z niecierpliwością oczekuje na zaznajomienie się z treścią wniosku Komisji, który ma zostać przedstawiony w 2021 r., w sprawie stworzenia skutecznego mechanizmu dostosowywania cen na granicach zewnętrznych z uwzględnieniem emisji CO₂, który jest zgodny z zasadami WTO i może zagwarantować uczciwą konkurencję przedsiębiorstwom działającym na jednolitym rynku oraz przyczynić się do konkurencyjności przemysłu europejskiego. Taki mechanizm powinien najpierw uzupełniać, a następnie bardziej długoterminowo zastępować przydział bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ oraz rekompensatę ceny energii elektrycznej dla podstawowych gałęzi przemysłu.

33. Uważa, że szczególną uwagę należy również zwrócić na promowanie odpowiedzialnej przedsiębiorczości i przejrzystości w łańcuchach dostaw. Popiera w tym względzie w szczególności inicjatywy podejmowane na szczeblu europejskim w celu wzmocnienia systemów należytej staranności. Uważa, że jest to również konieczne w celu ustanowienia równych szans dla rynku wewnętrznego UE.

34. Z zadowoleniem przyjmuje utworzenie przez Komisję Europejską stanowiska głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych. Obowiązki tej osoby obejmują w szczególności monitorowanie właściwej realizacji zobowiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym agendy klimatycznej i praw pracowniczych. Pragnie, aby osoba ta ustanowiła kompleksowe i stałe kanały komunikacji z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz społeczeństwem obywatelskim. Zwróci uwagę na to, czy przydzielono jej wystarczające środki do realizacji celów.

Zapewnianie równej konkurencji unijnym firmom

35. Uważa, że w procesie ratyfikacji kompleksowej umowy inwestycyjnej między UE a Chinami konieczne jest zapewnienie dodatkowych gwarancji w zakresie poszanowania praw człowieka i norm społecznych.

36. Podkreśla znaczenie utrzymania równych szans dla przedsiębiorstw, aby mogły one konkurować na rynku wewnętrznym i na arenie międzynarodowej w globalnych łańcuchach wartości. Uważa, że konieczne jest skupienie się na egzekwowaniu istniejących przepisów i bardziej asertywne uruchamianie instrumentów ochrony handlu w celu zwalczania stosowanych w krajach trzecich praktyk zakłócających rynek.

37. Z zadowoleniem przyjmuje porozumienie między Parlamentem Europejskim a Radą w sprawie wniosku ustawodawczego dotyczącego rozporządzenia mającego na celu wzmocnienie egzekwowania zasad handlu, które stanowi odpowiedź na obecny impas w funkcjonowaniu Organu Apelacyjnego WTO i które będzie miało również zastosowanie w kontekście umów handlowych – dwustronnych lub regionalnych – gdy jeden z partnerów jednostronnie nakłada sankcje na UE i blokuje procedurę rozstrzygania sporów przewidzianą w umowach. Podkreśla, że rozporządzenie to rozszerzyłoby zdolność UE do nakładania środków odwetowych, takich jak cła, ograniczenia ilościowe czy ograniczenia w dziedzinie zamówień publicznych, na usługi i własność intelektualną. Popiera również Komisję Europejską, która utworzyła punkt kompleksowej obsługi, by traktować wszelkie naruszenia praw pracowniczych, zobowiązań związanych ze zmianą klimatu bądź praw człowieka na równi ze skargami dotyczącymi dostępu do rynków naszych partnerów handlowych.

38. Uważa, że konieczny jest przegląd zasad konkurencji w świetle kwestii konkurencyjności zewnętrznej, praktyk krajów trzecich i nowych realiów ekosystemów innowacji. Konkurencja na rynku wewnętrznym i dostęp MŚP do europejskich i światowych łańcuchów wartości muszą pozostać zasadniczymi elementami wyważonych, skutecznych i niezależnych europejskich zasad konkurencji.

39. Podziela pogląd, że Unia musi dokonać przejścia do mechanizmów ofensywnych w celu zapewnienia wzajemności i zwalczania protekcyjizmu w dziedzinie dostępu do rynków zamówień publicznych w krajach trzecich.

40. Podkreśla, że bezpośrednie inwestycje zagraniczne są ważnym źródłem wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i innowacji, mogą jednak stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego w Unii Europejskiej dla wrażliwych sektorów. Istnieje więc konieczność stworzenia systemów kontroli inwestycji na szczeblu krajowym.

Lepsze przewidywanie i uwzględnianie negatywnych efektów zewnętrznych uczestnictwa w handlu międzynarodowym

41. Zauważa z niepokojem, że obecnie korzyści płynące z umów o wolnym handlu nie trafiają do wszystkich regionów, że niektóre sektory gospodarki często odczuwają negatywne skutki oraz że MŚP nie wykorzystują w pełni potencjału umów o wolnym handlu i bardziej odczuwają skutki nieuczciwej konkurencji wywołanej środkami przyjętymi przez niektóre kraje trzecie. Wyraża ubolewanie, że w komunikacie Komisji nie zaproponowano sposobów złagodzenia ewentualnych negatywnych skutków umów handlowych. Popiera jednak zamiar Komisji dotyczący stworzenia szeregu specjalnych narzędzi cyfrowych i portali internetowych przeznaczonych dla MŚP w celu ułatwienia im dostępu do tych umów, otwarcia nowych możliwości związanych z procesami dostępu do rynków zamówień publicznych oraz zaradzenia takiej nieuczciwej konkurencji.

42. Popiera wyrażony przez Komisję zamiar przedstawienia specjalnego aktu ustawodawczego w celu monitorowania zgodności m.in. z postanowieniami dotyczącymi handlu zawartymi w umowie o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem.

43. Popiera opracowanie przez Komisję instrumentu zapobiegającego nadużyciom.

44. Podkreśla ważną rolę, jaką MŚP odgrywają w międzynarodowych stosunkach handlowych UE – odpowiadają one za ponad 58 % całego eksportu z UE i ponad 46 % całego importu do UE ^(?). W związku z tym podkreśla potrzebę skutecznej polityki handlowej UE chroniącej MŚP, które są znacznie bardziej podatne na zagrożenia i bardziej narażone na niestabilność międzynarodowych stosunków handlowych niż duże przedsiębiorstwa. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że komunikat Komisji koncentruje się na MŚP.

(?) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_trade_in_goods_by_enterprise_size#Share_of_SMEs_in_total_trade_28intra_2B_extra-EU.29

45. Jest głęboko przekonany, że istnieje potrzeba dokonania przeglądu modelu oceny skutków oraz przeprowadzenia kompleksowej i dogłębnej oceny skutków (według sektorów i podsektorów, według obszarów geograficznych – kraju/regionu – w obrębie UE, pod względem wpływu na MŚP oraz pod względem kwestii społecznych, środowiskowych, klimatycznych i kwestii związanych z prawami człowieka) każdego istniejącego porozumienia, jak również zbiorczej oceny skutków (w oparciu o te same kryteria) wszystkich istniejących porozumień, aby zapewnić kierowanie polityką handlową UE z korzyścią dla wszystkich – zarówno przedsiębiorstw, jak i obywateli. Wyraża ubolewanie z powodu słabego wydźwięku komunikatu Komisji w tym zakresie. Zauważa, że w komunikacie Komisji przewidziano jedynie przeprowadzenie oceny ex post wpływu umów UE na kluczowe aspekty środowiskowe, w tym na klimat, przeprowadzenie prac mających na celu lepsze zrozumienie wpływu różnych elementów polityki handlowej na równość płci oraz przeprowadzenie dalszych prac analitycznych (bez podania szczegółów) w zakresie wpływu polityki handlowej na zatrudnienie i różne aspekty rozwoju społecznego.

46. Uważa, że należy zwrócić szczególną uwagę na trudności napotymane przez MŚP. Popiera wysiłki Komisji zmierzające do wzmocnienia narzędzi służących do rozszyfrowywania umów handlowych, w szczególności w odniesieniu do reguł pochodzenia. Uważa, że konieczne jest zaspokojenie zapotrzebowania MŚP na wiedzę specjalistyczną w zakresie dostępu do rynków trzecich poprzez wykorzystanie istniejących usług doradczych i pomocniczych na poziomie państw członkowskich i regionów oraz w izbach handlowych, a także poprzez ułatwienie korzystania z zewnętrznej wiedzy specjalistycznej.

47. Uważa, że można w większym stopniu zmobilizować sieć EEN (Enterprise Europe Network), która jest obecna w 60 krajach, a także sieć krajowych i regionalnych organizacji promujących handel należących do zrzeszenia organizacji działających na rzecz promocji handlu (ETPOA) łącznie w 180 krajach, w ramach ich zadania, jakim jest pomoc MŚP w wejściu na rynki zagraniczne. Podobnie UE powinna ustanowić „punkty kontaktowe ds. umów o wolnym handlu (FTA)” jak najbliżej MŚP i z uwzględnieniem zasady „najpierw myśl na małą skalę, działaj regionalnie”, w których nadrzędną rolę powinny odgrywać regionalne organizacje promujące handel.

48. Uważa, że szczególne podejście do innowacyjnych MŚP pragnących znaleźć miejsce na arenie międzynarodowej byłoby istotne w ramach projektu InvestEU, aby móc odpowiednio pokryć ryzyko tego rodzaju działalności i promować ich międzynarodowy rozwój.

49. Uważa, że w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu należy dokonać przeglądu istniejących ram pomocy państwa typu IPEEC w celu ułatwienia inwestycji i odzyskania kosztów operacyjnych wspólnych/ponadnarodowych projektów realizowanych przez takie przedsiębiorstwa. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie przez Komisję 23 lutego konsultacji publicznych otwartych do 20 kwietnia 2021 r., w których zachęca się wszystkie zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat wniosku dotyczącego ukierunkowanego przeglądu komunikatu w sprawie pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania („komunikat IPCEI”) (3).

Bruksela, dnia 19 marca 2021 r.

Apostolos TZITIKOSTAS

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

(3) https://ec.europa.eu/competition/consultations/2021_ipcei/draft_communication_pl.pdf – Link do konsultacji publicznych:
<http://bit.ly/3dEFgeM>.